

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslaget skal ses på baggrund dels af de udkast til anordninger om ikrafttræden for Grønland af myndighedsloven og ægteskabsloven, som Justitsministeriet har udarbejdet, og dels af det samtidig hermed fremsatte lovforslag om ændring af lov om retspleje i Grønland. Alle forskrifterne forudsættes sat i kraft samtidig, den 1. juli 1993. Formålet med de foreslåede love og anordninger er i videst mulig omfang at skabe retsenhed mellem dansk og grønlandsk ret. Denne retsenhed tilvejebringes i det foreliggende lovforslag ved, at den danske lov om ægteskabets retsvirkninger sættes i kraft for Grønland med visse ændringer og tilføjelser, som er nødvendiggjort af de særlige grønlandske forhold.

2. Der har hidtil ikke været lovgivet om ægteskabets retsvirkninger i Grønland, og spørgsmålet om ikrafttrædelse af den danske retsvirkningslov har været overvejet i en årrække.

I begyndelsen af halvtredserne gik man ud fra, at familieorganisationen i Grønland og opfattelsen af de retlige relationer inden for familien var ret afvigende fra forholdene i Danmark. Man ønskede derfor ikke at sætte den danske lov i kraft, før der var foretaget en mere indgående undersøgelse af den grønlandske families forhold.

Resultatet af disse undersøgelser, der blev gennemført på foranledning af det grønlandske lovudvalg, fremkom i 1963 i en rapport om familiens organisation og økonomiske administration. Konklusionen af denne undersøgelse var, at der ikke ville være store betænkeligheder ved at indføre den danske lovs regler om den økonomiske administration i forholdet mellem ægtefællerne og over for kreditorerne, og det fremgik, at tanken om lighedeling var ved at vinde indpas. For kernefamiliens vedkommende ville gennemførelsen af den danske lovs regler delvis betyde en lovfæstelse af gældende sædvaner og delvis tillade fortsættelse af bestående skikke. En lovgivning koncentreret om de to ægtefæller kunne imidlertid skabe vanskeligheder for retsanvendelsen i det forholdsvis store antal tilfælde, hvor ægteparret

begyndte ægteskabet med at være en del af en større økonomisk enhed, storfamiliehusstanden.

Siden undersøgelsens afslutning er udviklingen gået i retning af større udbredelse af kernefamilierne og tilbagegang af storfamilierne.

Arbejdet med at sætte den danske lov om ægteskabets retsvirkninger i kraft for Grønland blev stillet i bero, da der i 1969 blev nedsat et nyt ægteskabsudvalg, der skulle arbejde med revision af denne lovgivning. Ægteskabsudvalget afgav i 1974 en betænkning om formueordningen (nr. 716/1974), men først i 1990 er enkelte af betænkningens forslag til lovændringer blevet gennemført.

Ved lov nr. 396 af 13. juni 1990 blev der således indført ændringer i reglerne om særeje med virkning fra den 1. oktober 1990. Samtidig blev kravet om godkendelse af ægtepagter ophævet. Ved de nye regler åbnes der mulighed for, at ægtefæller kan fastsætte at en bestemmelse om særeje kun skal gælde, hvis ægteskabet ophører ved separation eller skilsmisse, men ikke i tilfælde af dødsfald.

De centrale bestemmelser i den danske retsvirkningslov stemmer i det væsentlige overens med den hidtidige praksis i Grønland. Der er imidlertid behov for, at disse sædvaner og skikke lovfæstes, ligesom også de ovenfor omtalte nyeste ændringer foreslås gennemført i grønlandsk ret. I et notat, der er medtaget som bilag til lovforslaget, er der redegjort for, hvordan dette lovforslag forholder sig til gældende grønlandsk sædvaneret.

3. Man har overvejet – i stedet for det foreliggende lovforslag – at foreslå, at der i den gældende danske lov om ægteskabets retsvirkninger optages en bemyndigelse til ved kongelig anordning at sætte denne lov i kraft for Grønland, eventuelt med visse ændringer. Denne fremgangsmåde er imidlertid ikke hensigtsmæssig, idet de særlige grønlandske forhold nødvendiggør en del ændringer og tilføjelser til den danske lov, bl.a. som følge af, at der ikke er nogen skiftelov i Grønland. Det har derfor været nødvendigt at udarbejde et særskilt lovforslag om ikraftsættelse af retsvirkningsloven i Grønland. Man agter